

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 27Co/31/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3117220491
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 02. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubica Bajzová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2019:3117220491.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ľubice Bajzovej a členiek senátu JUDr. Aleny Záhumenskej a Mgr. Martiny Trnavskej v právnej veci žalobcu: A., proti žalovanému: O., o zaplatenie 3.311,07 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Trenčín zo dňa 20.novembra 2018, č.k. 16Csp/233/2017-69, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej - zamietajúcej časti a v závislom výroku o trovách konania medzi stranami sporu **p o t v r d z u j e .**

Žalovanému **n e p r i z n á v a** voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým, v záhlaví identifikovaným rozsudkom, súd prvej inštancie rozhodol tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi istinu vo výške 3.311,07 eur, úrok vo výške 97,58 eur a úrok z omeškania vo výške 3,18 eur spolu s úrokom z omeškania 5% ročne zo sumy 3.311,07 eur od 25.10.2017 do zaplatenia, všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

Vo zvyšku súd žalobu zamietol. Žalobca má proti žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 80,28%.

2. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že žalobca sa domáhal vydania súdneho rozhodnutia, ktorým by žalovanému bola uložená povinnosť zaplatiť mu sumu nesplatennej istiny úveru 3.311,07 eur, úrok 97,58 eur, nezaplatené úroky z omeškania 3,18 eur, spolu s úrokom 10,90 % ročne zo sumy istiny 3.311,07 eur od 25.10.2017 do zaplatenia a úrokom z omeškania 5 % ročne zo sumy istiny 3.311,07 eur a zo sumy úrokov 97,58 eur od 25.10.2017 do zaplatenia a nahradiť mu trovy konania. Dôvodil tým, že žalobca a žalovaný uzatvorili dňa 06.04.2016 úverovú zmluvu č. XXXXXX, na základe ktorej zmluvy žalobca poskytol žalovanému úver na účet žalovaného v sume 4.200,- eur, ktorý sa žalovaný zaviazal splácať v pravidelných mesačných anuitných splátkach s dohodnutým úrokom, celý úver bol povinný splatiť do 22.03.2021. Po vyčerpaní poskytnutého úveru žalovaný porušil zmluvné povinnosti, a preto žalobca rozhodol o predčasnej splatnosti úveru dňa 24.10.2017, a to po zaslaní upozornenia na omeškanie a možnosť predčasného zosplatnenia upomienkou zo dňa 21.07.2017. Pohľadávka ku dňu zosplatnenia pozostávala z istiny 3.311,07 eur, úrokov 97,58 eur (dohodnutý úrok, ktorý mal žalovaný splatiť v rámci anuitných splátok úveru do predčasného zosplatnenia), úrokov z omeškania 3,18 eur (úroky z omeškania z jednotlivých splátok). Po zosplatnení úveru žalovaný nevykonal žiadnu úhradu. Poukázal na rozhodnutia viacerých súdov v súvislosti s nárokom na úrok z omeškania aj zo zmluvných úrokov a tiež na to, že mu patrí zmluvný úrok z úveru aj po zosplatnení úveru, keďže nárok naň mu trvá až do vrátenia peňažných prostriedkov. Úrok z úveru je nárok, na ktorý nemá omeškanie dlžníka žiaden vplyv. Žalovaný sa k žalobe písomne nevyjadril, hoci ju mal doručenú do vlastných rúk dňa 03.09.2018.

3. Súd prvej inštancie zmluvný vzťah založený zmluvou o úvere posúdil ako spotrebiteľský podriadený tiež režimu zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch.

Z predloženej zmluvy o spotrebiteľskom úvere zo dňa 06.04.2016 zistil, že strany sporu uzavreli zmluvu o spotrebiteľskom úvere, na základe ktorej žalobca poskytol žalovanému úver vo výške 4.200,- eur, ktorú sumu mal žalovaný splácať v 60 mesačných splátkach po 91,01 eur pri úrokovej sadzbe 10,9% ročne. Keďže sa jedná o zmluvu o spotrebiteľskom úvere v zmysle zákona č. 129/2010 Z.z., súd najskôr zisťoval, či zmluva o spotrebiteľskom úvere má všetky povinné náležitosti v zmysle § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z.. Po jej preskúmaní súd zistil, že zmluva obsahuje všetky údaje v zmysle § 9 ods. 2 uvedeného zákona. Žalovaný sa k žalobe nevyjadril, nespochybnil tvrdenia žalobcu, že vyčerpal úver vo výške 4.200,- eur, ani tvrdenia o tom, že úver splatil len čiastočne, keď uhradil celkovo iba sumu 1.450,97 eur, ani tvrdenia o omeškaní žalovaného so splácaním splátok úveru. Rozsah splácania úveru pritom jednoznačne vyplynul z predloženého prehľadu splácania úveru, podľa ktorého žalovaný po vyčerpaní úveru uhradil celkovo sumu 1.450,97 eur, z čoho suma 544,20 eur bola započítaná na úrok, suma 888,93 eur na istinu a suma 17,84 eur na poistné. Výsledná nezaplatená istina ku dňu predčasného zosplatnenia úveru tak činila 3.311,07 eur. Po zosplatnení úveru žalovaný nevykonal žiadnu úhradu. Žalovaný sa dostal do omeškania s úhradou splátky splatnej dňa 20.07.2017 (táto nebola uhradená v časti), a splátok splatných dňa 21.08.2017, 20.09.2017, 20.10.2017 (tieto neboli uhradené vôbec), a teda jeho omeškanie presahovalo 3 mesiace. V dôsledku porušenia povinnosti splácať splátky úveru riadne a včas, vzniklo žalobcovi právo žiadať splatenie celého úveru, ktoré právo bolo zakotvené v bode 2.9 a 2.10 Obchodných podmienok pre úvery občanom v súlade s ust. § 565 Občianskeho zákonníka. Žalobca podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka pred uplatnením tohto práva žalovanému adresoval upomienku zo dňa 21.07.2017 s upozornením na možnosť vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru. Toto právo žalobca aj uplatnil oznámením zo dňa 24.10.2017 a vyzval žalovaného na zaplatenie celého zostatku úveru do 03.11.2017. Z predložených prehľadov splácania a prepočtov zmluvných úrokov a úrokov z omeškania vyplynulo, že dlh na istine predstavuje sumu 3.311,07 eur, keď žalovaný vyčerpal istinu 4.200,- eur, ale uhradil na ňu iba sumu 888,93 eur. Do vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru dlh na úrokoch predstavoval sumu 97,58 eur a dlh na úrokoch z omeškania 3,18 eur, pričom tieto boli vyčísľované v správnych sadzbách. Riadne úroky z úveru boli účtované zo splátok istiny úveru v sadzbe 10,90% ročne dohodnutej v úverovej zmluve až do vyhlásenia predčasnej splatnosti. Úroky z omeškania boli účtované v sadzbe 5 % ročne podľa nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z., a to až do vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru vždy zo splátok, s ktorých úhradou bol žalovaný v omeškaní. Žalobca riadne a dostatočne preukázal výšku dlžných súm - dlžnej istiny a kapitalizovaných úrokov z úveru a úrokov z omeškania predloženými listinami a prepočtami, a keďže nebolo preukázané, že by žalovaný istinu v sume 3.311,07 eur, úroky v sume 97,58 eur a úroky z omeškania v sume 3,18 eur uhradil, a to čo i len čiastočne, súd v tejto časti žalobe ako skutkovo a právne dôvodnej vyhovel. Súd zároveň priznal žalobcovi zo sumy priznanej istiny 3.311,07 eur aj úroky z omeškania podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Celá istina úveru sa stala splatnou dňa 24.10.2017 a od nasledujúceho dňa, teda od 25.10.2017 je žalovaný v omeškaní s úhradou istiny, preto úroky z omeškania boli správne uplatnené od 25.10.2017. Úroky z omeškania boli uplatnené v správnej sadzbe 5% ročne v súlade s § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z., ako súčet základnej úrokovej sadzby ECB k prvému dňu omeškania (táto činila 0%) a 5%. Súd preto aj v tejto časti žalobe ako dôvodnej vyhovel. Súd však žalobu považoval za nedôvodnú v časti úrokov z omeškania 5% ročne zo sumy kapitalizovaných zmluvných úrokov 97,58 eur od 25.10.2017 do zaplatenia. V zmysle § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka zmluvné úroky (teda úroky z úveru), ako i úroky z omeškania sú príslušenstvom pohľadávky, pričom oneskoreným zaplatením zmluvných úrokov nevzniká právo na ďalšie úroky z omeškania. Ustálil, že žalobcovi patria úroky z omeškania iba z istiny (tak, ako ich súd priznal v odseku 13 vyššie) a nie z príslušenstva, t.j. zmluvných úrokov vyčísľených na sumu 97,58 eur preto v časti požadovaných úrokov z omeškania zo zmluvných úrokov žalobu ako nedôvodnú zamietol. Ďalej súd považoval žalobu za nedôvodnú aj v časti úrokov 10,9% ročne z istiny 3.311,07 eur od 25.10.2017 do zaplatenia, teda odo dňa nasledujúceho po dni vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru. Súd sa totiž nestotožnil s argumentáciou žalobcu, že tento nárok mu ako veriteľovi patrí až do zaplatenia celej istiny úveru. Ak by aj zmluva alebo obchodné podmienky obsahovali dohodu o tom, že dlžník je povinný platiť úroky aj za dobu po zosplatnení úveru popri úrokoch z omeškania, išlo by o neplatné dojednanie podľa uvedených zákonných ustanovení. Veriteľ má teda síce nárok na úroky ako zmluvnú odplatu za užívanie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o úvere. Avšak, zmluvná odplata patrí veriteľovi len za čas, počas ktorého dlžník užíva peňažné prostriedky v súlade so zmluvou. Z vyššie uvedených dôvodov preto žalobu ako nedôvodnú zamietol v časti požadovaných zmluvných úrokov z istiny úveru od 25.10.2017 do zaplatenia.

4. Vec právne posúdil podľa ust. § 52 ods. 1, § 53 ods. 1, 5 Obč. zákonníka, § 497 Obch. zákonníka, § 1 ods. 2, § 2 písm. a/, b/, d/, § 9 ods. 1, 2 zák. č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov, § 53 ods. 9, § 517 ods. 1 veta prvá a ods. 2 Obč. zákonníka, § 3 nariadenia vlády SR č. 87/95 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka v znení účinnom od 01.02.2013.

5. Žalobca sa domáhal celkovo zaplatenia sumy 3.311,07 eur, 97,58 eur, 3,18 eur, spolu s úrokom 10,90 % ročne zo sumy 3.311,07 eur od 25.10.2017 do zaplatenia (ku dňu vyhlásenia rozsudku to činí 387,60 eur) a úrokom z omeškania 5 % ročne zo sumy istiny 3.311,07 eur od 25.10.2017 do zaplatenia (ku dňu vyhlásenia rozsudku to činí 177,79 eur) a zo sumy úrokov 97,58 eur od 25.10.2017 do zaplatenia (ku dňu vyhlásenia rozsudku to činí 5,23 eur). 100%ným úspechom žalobcu by tak bolo priznanie sumy 3.982,45 eur. Žalobca bol úspešný len v časti o zaplatenie sumy 3.311,07 eur, 97,58 eur, 3,18 eur a úrokov z omeškania 5 % ročne zo sumy istiny 3.311,07 eur od 25.10.2017 do zaplatenia (ku dňu vyhlásenia rozsudku to činí 177,79 eur), čo v súčte predstavuje úspech žalobcu v rozsahu 3.589,62 eur, čo je 90,14%- ný úspech žalobcu z celku. Žalovaný bol úspešný v 9,86%. Čistý úspech žalobcu (úspech - neúspech) predstavuje 80,28% a v tomto rozsahu má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania. Súd preto žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 80,28%. O výške náhrady trov konania rozhodne súdny úradník samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku podľa § 262 ods. 2 CSP. Otázkou náhrady trov konania súd prvej inštancie posúdil podľa § 255 ods. 2 CSP.

6. Rozsudok súdu prvej inštancie v zákonom stanovenej lehote odvolaním napadol žalobca, smerujúc svoje odvolanie proti rozhodnutiu v jeho zamietajúcej časti a časti, ktorou rozhodol o náhrade trov konania medzi stranami sporu, navrhujúc odvolaciemu súdu jeho zmenu tak, že žalobe aj v tejto časti bude vyhovieť a žalobcovi bude priznaný nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%. Uplatňujúc dôvody na odvolanie uvedené v ust. § 365 ods. 1 písm. h/ a f/ CSP (nesprávne právne a skutkové závery) namietal správnosť záveru súdu prvej inštancie, že žalobcovi nárok na zaplatenie zmluvného úroku neprináleží od poskytnutia peňažných prostriedkov až po ich vrátenie, teda aj po predčasnom zosplatnení, do ktorej časti bola žaloba zamietnutá. Poukazoval na ust. § 502 ods. 1, § 503 ods. 3 Obch. zákonníka a komentár k uvedeným ustanoveniam, vychádzajúc z ktorých, podľa neho, názor súdu prvej inštancie, že po zosplatnení úveru veriteľovi už neprislúcha nárok na odplatu za poskytnuté peňažné prostriedky, nemá oporu v právnych predpisoch. Odvolával sa tiež na rozhodnutia iných odvolacích súdov, príkladom KS Žilina sp. zn. 11Co 12/2017, KS Banská Bystrica sp. zn. 43Co/23/17. Podľa jeho názoru úrok z úveru je nárokom, na ktorý nemá vplyv omeškanie dlžníka, ktoré je skutočnosťou, ktorá zakladá vznik nových sankčných záväzkov dlžníka, samotný vznik nároku na úrok z úveru ale neovplyvňuje. Ani odstúpenie od zmluvy nespôsobuje zánik záväzku ex tunc. Povinnosťou dlžníka je vrátiť dlžnú sumu s úrokmi aj po odstúpení od zmluvy. Ide o právny inštitút určený na ochranu veriteľa. Úrok z úveru je v podstate cena za používanie poskytnutých peňažných prostriedkov, preto je potrebné tento platiť za skutočnú dobu ich používania, t.j. až do doby skutočného vrátenia úveru veriteľovi, pokiaľ si strany zmluvy nedohodli niečo iné. S poukazom na odôvodnenie rozhodnutia iného odvolacieho súdu, v ktorom je uvedené, že obsah rozhodnutia R 59/98 neindikuje k názoru, že Najvyšší súd SR jednoznačne vyslovil, že veriteľ má nárok na úroky z peňažných prostriedkov iba do splatnosti dlhu, keďže o takomto nároku nerozhodoval ani okresný ani najvyšší súd a uvedené rozhodnutie vychádzalo z právneho stavu v čase, keď výška úrokov z omeškania nebola zákonom limitovaná, mal za to, že je potrebné za aplikácie ust. § 506 a § 351 Obch. zákonníka priznať žalobcovi nárok na zaplatenie zmluvných úrokov z nezaplatenej istiny úveru až do úplného zaplatenia úveru, čomu zodpovedá aj právna úprava uvedená v § 6 a § 13 ods. 3 zák. č. 129/2010 Z.z.. Či už zosplatnenie úveru alebo odstúpenie od zmluvy takýto nárok nevyklúčujú. Z uvedeného dôvodu teda mal za to, že oba úroky, tak úrok z omeškania, ako aj zmluvný úrok po zosplatnení úveru, môžu byť veriteľom požadované vedľa seba bez ohľadu na to, či sa jedná, alebo nejedná o občiansko-právny vzťah. Využitie práva veriteľa na zosplatnenie mení len splatnosť úveru, t.j. peňazí, nie ich cenu vyjadrenú v úroku a nemôže samo o sebe veriteľovi privodiť zhoršenie jeho práv. Ďalej v odôvodnení žalobca obsiahlo poukazuje na rozhodnutia niektorých iných odvolacích súdov, ktoré sa stotožnili s právnym názorom žalobcu o tom, že takýto nárok na zmluvný úrok mu prináleží aj po predčasnom zosplatnení úveru. Využitím právneho inštitútu, ktorý je určený na ochranu práv veriteľa, ako vyplýva z ust. § 506 Obch. zákonníka, sa nemôže veriteľ ocitnúť v horšom právnom postavení, než v akom bol pred odstúpením od zmluvy. Pokiaľ súd prvej inštancie poukazuje na uznesenie ÚS SR IV. ÚS 476/2012, tak ústavný súd sa v danom prípade nevyjadroval v merite k otázke, ktorá je predmetom odvolania, t.j. k úrokom po zosplatnení. Tak isto namietal záver súdu prvej inštancie, že mu neprináležia

úroky z omeškania z kapitalizovaných úrokov. Podľa jeho názoru aj v tomto bode je jeho nárok dôvodným a odkazoval na rozsudok KS Banská Bystrica 14Co 542/2016 a tiež ďalšie, vychádzajúc z ktorých, pokiaľ dlžník mešká s úhradou úroku, má veriteľ právo požadovať úroky z omeškania z nezaplatených úrokov z úveru. V konečnom dôsledku namietal tiež rozhodnutie v časti náhrady trov konania, kedy mu bol priznaný nárok v rozsahu 80,28%, dôvodiac, že súd pri výpočte miery úspechu postupoval nesprávne, keď neprihliadal len na žalovanú istinu, ale aj na úroky, keďže tieto sú príslušenstvom pohľadávky a pri posudzovaní miery úspechu sa na ne neprihliada. Tieto znášajú osud hlavnej veci, pokiaľ sú uplatnené s istinou netvoria osobitný predmet konania a nejde ani o spojenie dvoch samostatných vecí. Tarifnou hodnotou veci v danom prípade nie je nárok na zaplatenie úrokov, ale nárok na zaplatenie istiny. Cenu jej príslušenstva nemožno rozširujúcim výkladom ust. § 10 ods. 2 vyhlášky zahrnúť do základu pre určenie tarifnej odmeny. V súvislosti s týmto názorom poukazyval na rozhodnutia iných odvolacích súdov, príkladmo Krajského súdu Nitra 25Co 90/2018 zo dňa 25.07.2018.

7. Žalovaný nevyužil svoje právo písomne sa vyjadriť k podanému odvolaniu.

8. Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací, po zistení, že odvolanie podala v zákonnej lehote strana v spore, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané podľa § 359 CSP, že spĺňa popri všeobecných náležitostiach v rozsahu § 127 ods. 1 CSP aj náležitosti podľa § 363 CSP s uvedením dôvodov odvolania vo veci samej, vykonal preskúmanie zákonnosti napadnutého rozhodnutia a jemu predchádzajúceho konania.

9. Odvolací súd preskúmal vec v rozsahu podaného odvolania podľa § 379 a § 380 ods. 1, 2 CSP a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých častiach - v zamietajúcej a v závislom výroku o trovách konania, je potrebné ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdiť. Odvolací súd rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP (a contrario), keďže v danej veci nebolo potrebné zopakovať, alebo doplniť dokazovanie a nariadenie pojednávania nevyžadoval ani dôležitý verejný záujem. Rozsudok súdu prvej inštancie v jeho zostávajúcej - vyhovujúcej časti nepreskúmal, keďže táto suspenzívnym účinkom odvolania dotknutá nebola.

10. Odvolací súd za aplikácie ust. § 380 ods. 2 CSP z úradnej povinnosti predovšetkým posudzoval, či konanie pred súdom prvej inštancie nie je zaťažené vadou/vadami, ktorá/ktoré sa týka/týkajú procesných podmienok, existenciu ktorej vady nezistil, a odvolateľ ju tiež ani netvrdil.

11. V posudzovanej veci súd prvej inštancie zaviazal žalovaného na nárokované plnenie žalobcovi, s výnimkou uplatneného zmluvného úroku po zosplatnení úveru a úroku z omeškania uplatneného z kapitalizovaných zmluvných úrokov (v ktorej časti žalobu zamietol). Súčasne mu priznal vychádzajúc z jeho čiastočného úspechu v spore nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 80,28 %.

12. Žalobca namietal nesprávne skutkové a právne závery týkajúce sa nepriznania mu nároku na zmluvný úrok po zosplatnení, tiež úroku z omeškania uplatneného z kapitalizovaných zmluvných úrokov a v konečnom dôsledku nesprávnosť rozhodnutia tiež v časti nároku na náhradu trov konania, uplatňujúc tak vychádzajúc z obsahu odvolania dôvody na odvolanie uvedené v ust. § 365 ods. 1 písm. f/ a h/ CSP (nesprávne skutkové a právne závery).

13. Nesprávny skutkový záver je spôsobilým odvolacím dôvodom vtedy, keď súd prvej inštancie nepostupuje pri hodnotení dôkazov podľa § 191 CSP. Dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, pričom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo. Pri hodnotení dôkazov v súdnom konaní platí zásada voľného hodnotenia dôkazov sudcom z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie. Nesprávne hodnotenie dôkazov by bolo možné vytknúť súdu prvej inštancie len v prípade, ak by vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov, alebo prednesov strán nevyplývali, ani inak nevyšli v konaní najavo, prípadne, že by si nepovšimol rozhodné skutočnosti, ktoré neboli vykonanými dôkazmi preukázané, alebo vyšli v konaní najavo, prípadne preto, že v hodnotení dôkazov, či poznatkov, ktoré vyplývali z prednesov strán, alebo vyšli najavo inak z hľadiska ich závažnosti, zákonnosti, pravdivosti alebo vierohodnosti, je logický rozpor.

14. Nesprávne právne posúdenie veci je spôsobilým odvolacím dôvodom vtedy, keď súd pochybí pri aplikácii práva na zistený skutkový stav, teda prípad, kedy bol skutkový stav posúdený podľa iného

právneho predpisu, než ktorý správne mal byť použitý, alebo ak síce bol aplikovaný správne určený právny predpis, ale súd ho nesprávne interpretoval (nesprávne vyložil podmienky všeobecne vyjadrené v hypotéze právnej normy a v dôsledku toho nesprávne aplikoval vlastné pravidlo, stanovené dispozíciou právnej normy).

15. Vyššie uvedené odvolacie námietky žalobcu, vyhodnotil odvolací súd ako neopodstatnené, bez opory v zistenom a ustálenom skutkovom stave a v následnom právnom posúdení veci súdom prvej inštancie. Preskúmaním obsahu spisu odvolací súd zistil, že súd prvej inštancie vykonal dokazovanie dostatočným spôsobom, dostatočne sa zaoberal tvrdeniami a dôkazmi strán v spore, dôkazy vyhodnotil v súlade so zásadami podľa § 191 CSP a zo zisteného skutkového stavu vyvodil správny právny záver, keď predovšetkým právny vzťah založený zmluvou o úvere posúdil ako spotrebiteľský (§ 52 a nasl. OZ), na ktorý aplikoval príslušné normy spotrebiteľského práva, po zistení, že žalobca uplatňuje tiež nárok na zaplatenie zmluvných úrokov po zosplatnení úveru a tiež úroku z omeškania uplatneného z kapitalizovaných zmluvných úrokov v tejto časti žalobu ako nedôvodnú zamietol. Správne tiež vzhľadom na prevažujúci úspech žalobcu v spore konštatoval vznik práva na jeho strane na náhradu trov konania (§ 255 ods. 2 CSP), ktorý nárok mu vo výsledku priznal v rozsahu jeho čistého úspechu porovnaním žalobného návrhu s výrokom napadnutého rozhodnutia v rozsahu 80,28 %. Svoje rozhodnutie súd prvej inštancie tiež dostatočne a presvedčivo odôvodnil v súlade s požiadavkami uvedenými v ust. § 220 ods. 2 CSP. Odvolací súd sa stotožňuje v celom rozsahu s odôvodnením napadnutého rozsudku v dotknutých častiach, konštatuje správnosť jeho dôvodov a v podrobnostiach na tieto poukazuje (§ 387 ods. 2 CSP), aby nadbytočne neopakoval všetky pre strany známe fakty spolu so správnou citáciou právnych noriem.

16. Na zdôraznenie správnosti a vo vzťahu k odvolacím námietkam žalobcu odvolací súd dodáva nasledovné:

17. Ako nedôvodnú vyhodnotil odvolací súd námietku žalobcu smerujúcu voči záveru súdu prvej inštancie o nemožnosti priznať mu zmluvné úroky po zosplatnení úveru popri úrokoch z omeškania. Žalobca sa teda v konaní prostredníctvom odvolacích námietok dovoľáva nárokov na odplatné úroky, ktoré by mu patrili v prípade, ak by bol zachovaný stav zákonnej domnienky, a teda trvania záväzku zo spotrebiteľskej zmluvy za stavu, že veriteľ aj spotrebiteľ budú plniť podľa podmienok a v termínoch dohodnutých v zmluve, teda za stavu, ak by nedošlo k predčasnému zosplatneniu úveru.

18. Aplikačná prax súdov sa otázkou priznania úrokov za úver po splatnosti pohľadávky a teda popri úrokoch z omeškania, či iných sankciách, už zaoberala. Najvyšší súd SR konštatoval cit. „Odvolací súd v tejto súvislosti upozorňuje, že dohodnuté úroky z poskytnutých prostriedkov patria len do splatnosti dlhu (jeho splátok). Od splatnosti je dlžník v omeškaní a musí platiť úroky z omeškania“ (§ 369 Obchodného zákonníka) - uznesenie NS SR vo veci sp. zn. 4 Obo/143/98. V rozsudkoch súdov sa zmluvné dojednanie povinnosti platiť úroky popri úrokoch z omeškania, označilo za obchádzanie zákonného pravidla zakotveného v § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka o administratívnom strope úrokov z omeškania. Súd prvej inštancie si teda správne vyložil závery plynúce z vyššie uvedeného rozhodnutia a námietky žalobcu smerujúce proti jeho nesprávnej interpretácii sú tak nedôvodnými. Pokiaľ odvolateľ poukazuje na uznesenie Nejvyššího soudu České republiky zo dňa 21.08.2014 sp.zn. 33 Cdo 212/2014, odvolací súd ani v najmenšom nespochybňuje právnu vetu, na ktorú je poukaz v odvolaní, v označenej veci sa však nejednalo o spotrebiteľský právny vzťah, z ktorého dôvodu uvedené rozhodnutie nie je priamo aplikovateľné na právnu vec, ktorá je predmetom tohto odvolacieho prieskumu.

19. Rozhodovacia prax súdov Slovenskej republiky (napr. uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 15Co/40/2015 zo dňa 28.07.2015, jeho rozsudok sp. zn. 15Co/871/2014 zo dňa 02.09.2015, rozsudok tunajšieho súdu sp. zn. 5Co/479/2015-128 zo dňa 10.02.2016) sa priklonila k právnemu názoru (i keď je pravdou, že nie je v tejto otázke úplne jednotná), že dojednané úroky z úveru patria veriteľovi len za dobu do splatnosti úveru. Po splatnosti úveru patria veriteľovi už len úroky z omeškania, ak je dlžník v omeškaní so splnením svojej povinnosti vrátiť riadne a včas poskytnutý úver. Tento právny názor bol odobrený aj uznesením Ústavného súdu SR č.k. IV. ÚS 476/2012-14 zo dňa 18.09.2012, ktorý v zásade vyslovil, že takéto rozhodnutie súdu, ak je riadne odôvodnené, nemožno považovať za svojvoľné, alebo zjavne neodôvodnené, resp. za také, ktoré by popieralo zmysel práva na súdnu ochranu.

20. Uvedenou problematikou sa odvolacie senáty Krajského súdu Trenčín zaoberali tiež v rozhodnutiach, príkladmo zo dňa 26.04.2016 pod č.k. 6Co/304/2015, zo dňa 18.07.2017 pod č.k. 6Co 303/2017 a tiež ďalších, kde vyslovili : „Keďže tento stav netrvá, (rozumej stav trvania záväzku pred zosplatnením úveru) je zrejmé, že došlo k zmene záväzku, ktorá bola privedená omeškaním spotrebiteľa a súčasne predčasným zosplatnením úveru zo strany veriteľa. Zmena záväzku prináša aj zmenu pomerov plnenia a aktivuje režim omeškania v spojení s využitím práva podľa ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. K predčasnému zosplatneniu záväzku došlo konaním veriteľa. Predčasné zosplatnenie úveru predstavuje jednostranný sankčný právny inštitút, ktorý umožňuje veriteľovi zmenou záväzku požadovať jednorazové, okamžité vrátenie celej požičanej sumy. Rozdiel stavu výhody splátok a stavu jednorazového zosplatnenia úveru spočíva v tom, že veriteľ nemá nárok a spotrebiteľ nemá povinnosť vrátiť celú požičanú sumu naraz. Splácanie úveru v splátkach na strane veriteľa vyvoláva stav absencie požičanej sumy istiny, ktorá sa iba postupne vracia a spláca, za čo patrí veriteľovi úrok. Pri predčasnom a mimoriadnom zosplatnení úveru vzniká veriteľovi nárok na jednorazové vrátenie požičanej istiny úveru, vrátane úrokov kapitalizovaných ku dňu zosplatnenia úveru. Veriteľ teda navodzuje stav, v ktorom má právo získať okamžite späť celú sumu požičaných peňažných prostriedkov, v dôsledku čoho na jeho strane odpadá obmedzenie jeho práva na dispozíciu s istinou úveru. Ak teda nastal stav, kedy spotrebiteľ už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba a tieto užívať, niet dôvodu na to, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili za stavu oprávnenej držby prostriedkov spotrebiteľom. V opačnom prípade by bol založený krajne nespravodlivý a ústavne nekomfortný stav, kde spotrebiteľ by bol vystavený všetkým sankčným mechanizmom vynútenia povinnosti a plnenia a veriteľ by inkasoval úroky zo sumy, ktorú by mu spotrebiteľ na výzvu nevrátil. Jednorazovým zosplatnením vzniká spotrebiteľovi povinnosť jednorazovo vrátiť sumu požičaného úveru, navýšenú o úroky ku dňu zosplatnenia a počnúc prvým dňom omeškania spotrebiteľa ide oproti právny stav založený sankčným jednostranným predčasným zosplatnením úveru. Ak napriek tomu existuje zmluvná úprava, ktorá s protiprávnym stavom stotožňuje aj odplatné nároky patriace len v právne súladnom stave, je táto právna úprava na škodu spotrebiteľa neprijateľne odchylná od zákona, čo zmluvnú podmienku podľa § 52 Občianskeho zákonníka, resp. podľa § 53 ods. 1 a 5 Občianskeho zákonníka robí absolútne neplatnou. V protiprávnom stave patria zmluvným stranám len sankcie a na tento účel je kogentným určujúcim pravidlom § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3a Nariadenia vlády 87/1995 Z.z.. Dohoda o platení úrokov za úver aj po splatnosti spôsobuje, že takéto úroky v skutočnosti navyšujú cenu za užívanie finančných prostriedkov za obdobie do dohodnutej, alebo predčasne vyvolanej doby splatnosti a zneisťujú sankčný mechanizmus úrokov z omeškania. Takto dochádza k obchádzaniu inštitútu iného plnenia na účely aplikácie § 3a ods. 2 Nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka.“

21. Od vyššie uvedeného právneho názoru nemá dôvod sa odvolací súd odkloniť ani v preskúmanej veci. Na podporu jeho správnosti aj v tomto prípade, ako bolo uvedené už vyššie poukazuje tiež na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 18.09.2012, sp. zn. IV. ÚS 476/2012-14, v zmysle ktorého ústavný súd považuje za ústavne akceptovateľný výklad rozhodnutia krajského súdu, keď po zosplatnení úveru nastupuje režim platenia úrokov z omeškania a nie už úrokov z úveru.

22. Pre úplnosť odvolací súd poukazuje na závery v tejto otázke, ako ich vo svojom rozsudku sp. zn. 6Co/190/2014 zo dňa 30.06.2015 uviedol tiež Krajský súd v Prešove, vychádzajúc z ktorého, „... úrok predstavuje cenu peňazí v zmysle ceny obetovanej príležitosti veriteľa, ktorý tým, že nemá istinu úveru k dispozícii, nemôže s touto nakladať a produkovať zisk. Absentujúci zisk pokrýva veriteľovi práve úrok splácaný spolu v rámci splátky úveru v režime dojednaného záväzku. Tento stav tzv. výhody splátok je obvyklý a od nepamäti justifikuje nárok dodávateľa na úroky ako cenu dočasne obetovaných peňazí, ktorých dispozície sa veriteľ zbavuje v záujme získania budúcich úžitkov v podobe kapitalizovanej odplaty získanej za celé obdobie postupného splácania úveru, a teda výhody splátok. Iný stav je však príznačný pre predčasné a mimoriadne zosplatnenie úveru, kde veriteľovi vzniká nárok na jednorazové vrátenie požičanej istiny úveru, vrátane úrokov kapitalizovaných ku dňu zosplatnenia úveru. V tomto prípade svojím právnym úkonom veriteľ navodzuje stav, v ktorom má právo získať okamžite späť celú sumu požičaných peňažných prostriedkov, v dôsledku čoho na jeho strane odpadá obmedzenie jeho práva na dispozíciu s istinou úveru, a tým obmedzenie obchodovania s peniazmi, ktoré už dlžník nemá právo vrátiť v režime výhody splátok. Ak teda nastal stav, kedy spotrebiteľ už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba a tieto užívať, niet dôvodu ani na to, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili výhradne za stavu oprávnenej držby prostriedkov spotrebiteľom. V

opačnom prípade by bol založený krajne nespravodlivý a ústavne nekomformný stav, kde spotrebiteľ by bol vystavený všetkým sankčným mechanizmom vynútenia povinnosti a plnenia a veriteľ by naďalej pohodlne inkasoval úroky zo sumy, ktorú by mu spotrebiteľ na výzvu nevrátil. De facto by išlo o právny stav, podľa ktorého by sa popreli účinky veriteľom vyvolanej zmeny obsahu záväzku a veriteľ by úroky inkasoval ako keby k zmene záväzku nedošlo, zatiaľ čo však spotrebiteľovi by neboli garantované nijaké práva, ktoré mu plynuli zo zmluvy pred veriteľom vyvolanou zmenou záväzku. Súd takýto stav v žiadnom prípade nemôže pripustiť, lebo by toleroval založenie hrubej nadvlády dodávateľa voči spotrebiteľovi, a to navyše za stavu, že veriteľ si môže nárokovať a môže sa domôcť jednorazového vrátenia peňažných prostriedkov z majetku spotrebiteľa a nemusí trpieť nijaké obmedzenia užívania svojho majetku podľa uzavretej zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Keďže jednorazovým zosplatnením vzniká spotrebiteľovi povinnosť jednorazovo vrátiť sumu požičaného úveru, navyšenú o kapitalizované úroky ku dňu zosplatnenia a počnúc prvým dňom omeškania spotrebiteľa ide o protiprávny stav založený sankčným jednostranným predčasným zosplatnením úveru. S protiprávnym stavom sa prirodzene spájajú výhradne sankcie, keďže spotrebiteľ je v omeškaní s vrátením uvedenej sumy. Naopak s protiprávnym stavom sa nikdy nebudú spájať odplatné plnenia, ktoré sa spájajú len so stavom lege artis, a teda stavom oprávneného držania peňažných prostriedkov podľa podmienok spotrebiteľskej zmluvy.“ S vyššie uvedeným názorom súladným s tým, na ktorom založil súd prvej inštancie svoje rozhodnutie, sa odvolací súd plne identifikuje a odvolacie námietky žalobcu smerujúce k nesprávnej interpretácii uvedeného rozhodnutia považuje za nedôvodné.

23. V konečnom dôsledku vo vzťahu k danej otázke, žalobcom zvolenú interpretáciu ustanovenia § 503 Obchodného zákonníka spočívajúcu v tom, že Obchodný zákonník nestanovuje okamih zániku nároku na dohodnutý úrok za poskytnutie peňažných prostriedkov odvolací súd nepovažuje za správnu, čím sa odvolacie súdy vo svojich rozhodnutiach už opakovane zaoberali. Príkladom Krajský súd Nitra vo svojom rozhodnutí zo dňa 25.07.2018 pod sp. zn. 25Co 90/2018 (na ktoré paradoxne v odvolaní i keď v súvislosti s inou otázkou poukazuje samotný odvolateľ) „... považoval za potrebné zdôrazniť, že v zmysle § 503 ods. 1 Obchodného zákonníka záväzok platiť úroky je splatný spolu so záväzkom vrátiť použité peňažné prostriedky (istinu). Pri doslovnom výklade tohto ustanovenia nemožno prísť k inému záveru, že splatnosť zmluvných úrokov nastáva okamihom, keď prišlo k zosplatneniu dlhu (istiny) žalovaného žalobcom. Naopak, žalobcov výklad tohto ustanovenia smeruje k tomu, že splatnosť úrokov by mala nastať až okamihom vrátenia poskytnutých peňažných prostriedkov, čo však pri doslovnom výklade daného ustanovenia nemá oporu v zákone. Ďalej považoval odvolací súd za potrebné zdôrazniť právny názor rešpektovaných právnických kapacít na túto otázku, v zmysle ktorého „Ustanovenie § 565 OZ a osobitná norma v podobe komentovaného odseku 9 vyvolávajú aj v poradí ďalšie výkladovo a aplikačne sporné otázky, a to v súvislosti s nárokmi, ktoré si môže dodávateľ proti spotrebiteľovi uplatniť. V aplikačnej praxi nie je zriedkavé, že dodávateľ využije právo zosplatnenia úveru a okamihom zosplatnenia si naďalej účtuje proti spotrebiteľovi odplatné úroky, aj keď mu využitím práva podľa § 565 OZ vzniká právo požadovať jednorazové vrátenie poskytnutých peňažných prostriedkov. V súvislosti s touto situáciou existuje v praxi aj druhý prístup, podľa ktorého okamihom jednorazového predčasného zosplatnenia záväzku má dodávateľ nárok len na úroky z omeškania spojené so zosplatnenou a neuhradenou časťou pohľadávky. Na riešenie uvedenej situácie neexistuje v Občianskom zákonníku výslovná úprava a aj keď mali predkladatelia v súvislosti s tzv. protiúžerníckym balíkom zákonov schváleným a publikovaným pod č. 106/2014 Z. z. snahu túto úpravu zaviesť, zástupcovia bánk a orgány relevantné na finančnom trhu sa s potrebou úpravy nestotožňovali. Napriek absencii výslovej právnej úpravy sme však presvedčení, že akákoľvek dohoda, ktorá bude mimo rámec výhody splátok požadovať od spotrebiteľa odplatné úroky, bude podľa § 54 ods. 1 OZ, resp. podľa § 53 ods. 1 v spojení s odsekom 5 OZ neplatná.“ [K. M., komentár k ust. § 53 Občianskeho zákonníka. In: Z. M., Sedlačko, F., Tomašovič, M. a C....“ S vyššie uvedeným názorom sa odvolací súd plne identifikuje tiež v posudzovanej veci.

24. Ani vyššie uvedené námietky tak nie sú spôsobilými k odlišnému, v prospech žalobcu indikujúcemu rozhodnutiu v jeho napadnutej - zamietajúcej časti.

25. Ako nedôvodené vyhodnotil odvolací súd tiež námietku žalobcu smerujúcu proti nepriznaniu mu nárokovaného úroku z omeškania zo zmluvných úrokov, s čím sa dostatočne a presvedčivo vysporiadal v bode 14 odôvodnenia už súd prvej inštancie, s ktorými závermi sa odvolací súd plne identifikuje a v podrobnostiach na tieto odkazuje. Nad rámec uvedeného dodáva, že úrokový záväzkový vzťah je vzťahom akcesorickým, ktorého vznik je podmienený platným hlavným záväzkovým vzťahom, pričom plnením hlavného záväzku (alebo iným zo spôsobov jeho zániku), pretrváva len povinnosť

zaplatiť už dospelé úroky. Tým, že včas nesplatí úroky z istiny, sa dlžník dostáva do omeškania s plnením príslušenstva, nie do omeškania s plnením vlastného dlhu (istiny). Právo požadovať od dlžníka príslušenstvo z príslušenstva (tu úroky z omeškania z dojednaných úrokov) potom veriteľ nemá preto, že ani Občiansky, ani Obchodný zákonník mu túto možnosť nepriznávajú. Inak povedané, ani Obchodný ani Občiansky zákonník nezakotvujú majetkové sankcie pre prípad omeškania s platením príslušenstva pohľadávky. Úroky z omeškania nie je možné teda priznať aj zo zmluvných úrokov, či úrokov z omeškania, pretože v právnej teórii sa takéto postup označuje ako tzv. anatocizmus, ktorý je neprípustný.

26. V konečnom dôsledku žalobca namietal rozhodnutie tiež v časti o trovách konania, keď podľa jeho názoru súd prvej inštancie nesprávne pri posudzovaní miery (ne)úspechu žalobcu do tohto zahrnul tiež príslušenstvo pohľadávky, v dôsledku čoho mu napriek jeho plnému úspechu čo do istiny, ponížil percentuálnu výšku nároku na náhradu trov konania voči žalovanému. Ani v tomto smere odvolací súd neposúdil odvolanie ako dôvodné.

27. Zásada úspechu v spore sa premieta v ustanovení § 255 CSP ako esenciálne kritérium priznania náhrady trov konania. Keďže plný úspech v spore sa zisťuje porovnaním žalobnej žiadosti (petitu) a výroku, ktorým sa rozhodlo vo veci samej, u žalobcu možno podľa názoru odvolacieho súdu o plnom úspechu vo veci hovoriť len vtedy, ak sa výrok meritorneho rozhodnutia zhoduje so žalobným petitom, ktorý bol ako posledný urobený vo veci samej (v prípade žaloby na plnenie, ide teda nielen o istinu, ale aj o vyčíslené príslušenstvo), o ktorý prípad však v posudzovanej veci zjavne nešlo. Súd prvej inštancie správne pri stanovení miery úspechu žalobcu vychádzal z porovnania žalobnej žiadosti vo všetkých jej častiach (istina spolu s vyčísleným príslušenstvom) s vydaným rozhodnutím a jeho záver o čistom úspechu žalobcu 80,28% aj odvolací súd za týchto okolností považuje za správny. Otázka tarifnej hodnoty pre potreby určenia úkonu právnej pomoci o ktorej polemizuje odvolateľ, predmetom posudzovania súdom prvej inštancie nebola, keďže tento jednak rozhodoval len o nároku, nie o samotnej výške trov konania, navyiac ani jedna zo strán nebola v spore právne zastúpená.

28. Z vyššie uvedených dôvodov, keďže dospel odvolací súd k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie v odvolaní napadnutých častiach - v zamietajúcej časti a tiež súvisiacej o trovách konania je vecne správne, podľa § 387 ods. 1 CSP toto v uvedenom rozsahu potvrdil. Žalobca v odvolaní proti rozsudku súdu prvej inštancie neuviedol žiadne rozhodujúce skutočnosti, ktoré by boli spôsobilé k zmene napadnutého rozhodnutia v dotknutých častiach.

29. Odvolací súd rozhodol o trovách odvolacieho konania podľa § 396 ods. 1, § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP tak, že nepriznal nárok na ich náhradu žalovanému vo vzťahu k žalobcovi napriek jeho úspechu v odvolacom konaní, keďže tomuto preukázateľne trovy odvolacieho konania nevznikli.

30. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Trenčíne pomerom hlasov tri ku nule (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).